

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenetül balra a 21. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, sept. 28.

(D.) Kérdésem kívül magára vonhatta olvasóink figyelmét azon hír, melyet a „Fremdenblatt“ után közreadtunk, s melyben azon hitelés körökben forgó hír volt jelentve, hogy mindjárt az országgyűlés kezdetével a magyar ministerium helyre fogja állíttatni.

Mi e közlést örömet reproduáltak a nélkül, hogy idők lett volna commentárral kísérni.

Habár azt a „Fremdenblatt“ nemi posztívással közli, s habár mi belátjuk, s bizvást reméljük, hogy a magyar alkotmány visszaállítására az eldöntő körökben sem számítanak a magyar ministerium mellőzésének fölvetésével, miután tudva van, hogy a felelős és szakministeri formának előnye s termékenysége a collegialis rendszer felett, a magyar közvélemény előtt általában el van ismerve, s a nemzet pozitív meggyőződésébe annyira beleygőkereszt, hogy ma már valódi alkotmányosságot a ministeri felelősség nélkül képzelné sem tud; mindamellett azt hisszük, hogy a „Fremdenblatt“-nak közel ténny gyanánt körvonalozott híre még korai, s abban inkább ezen intézmény átalakítása körüli véleményét vagy előnézetét sejtethetjük a döntő köröknek.

E hír ilyetén felfogására azáltal érezzük magunkat jogosítva, mert tudva van, hogy a törvény szerint nemcsak a ministerium, de a ministereknek is székhelye az egy udvari ministeren kívül Buda-Pest, ugy szintén az is, tudva van, hogy a törvény a pénzügy-ministerium élére nem camerae praesest, s a hadügyészség élére nem a nemzetőrség főparancsnokát, hanem a pénz és hadügyministereket állította, s ő Felsége, a kinek legkegyelmeseb elhatározásai eléggé kitérítetik, hogy az octroyalástól meg akarja menteni bírodalmát, nem fogja megbízni kormányát oly közeg felállítására, a mely ily összeköttetésben nincs a törvényben megírva.

Hamarabb bekövetkezendő ténynek hinnék e hirt, ha a „Fremdenblatt“ úgy közölte volna, hogy a magyar ministerek, és ministeriumok helyrálíttatnak, a pénz és hadügy-ministerium pedig függőben hagyatik addig, míg a törvényhozás által ennek hatásköre az 1848-ki törvényeknek az octoberi diploma által kívánt közös kérdések érdekében revisioja alkalmakor újból és véglegesen megállapítatik.

A birodalom, s a királyság függő kérdései miatt általában még most is sajnálattal kell inkább fél, mint teljes rendszabályokra számítanunk; de megvalljuk: a félrendszabályt, mely a törvényes célra irányul, s a törvényhozás eldöntésére hivatkozván, csak provisorius jellemet visel, még — habár kénytelen kellelten — de inkább eltűrhetjük, s ezek fölött kevésbé aggódhatunk, mint hogyha fél octroyal, fél törvényességgel egész rendszabályt látnánk magunk előtt; mert a törvénynek octroy általi pótlása veszedelmesebb az alkotmányra nézve, mint a törvény bizonyos tételeinek oly felfüggesztése, melynek megoldása s elintézése végett a kormány határozottan a törvényhozásra utal.

És habár mi meghajolnánk a camerae praesest előtt, a pénz s illetőleg a hadügy-ministerium élén, mielőtt a pénz és hadügy-minister helyett ezen méltóságokat állítaná a törvényhozás az illető szakministeriumok élére, de a kormány által kiadott újabb okmányokban a törvényesség iránti komolyabb elismerést találunk, hogysem föltegyük, hogy ezen méltóságokat, ezen kormány az országgyűlés meghallgatása, határozata s törvénybe cikklélezése előtt létesíteni akarná.

Ennélfogva azt hisszük, hogy az 1848-ki ministerium ily átalakítása legfelebb kormányterv, s talán királyi előterjesztmény akar lenni; de nem valamely tényleges intézkedés, a minőt a „Fremdenblatt“ gyanított.

Éppen ily lényeges változtatása volna a törvénynek az is, a mit a „Fremdenblatt“ állít, hogy a ministeriumok Budán lennének, a ministerek pedig Bécsben ő Felsége személye körül, midőn az 1848-ki törvény egyetlen ministert rendel a királyság határára kívül a királyi főség személyéhez; a többiek pedig odaállítja ministeriumaik élére, minthogy a ministeri állás nem pusztá dignitás, hanem nagyon-nagyon sok munkát, szorgalmat s jelenléteket követel.

Meglehet, hogy ily terv szintén létezik a döntő körökben, meg lehet fogják ajánlani, hogy a ministerek Bécsben ő Felsége személye körül állomásozzanak, a mely esetben az államban a ministeri állás csak olynemű dignitas volna, mint a régi megyék főispánjai a Királyhágón tul, hol a főkötelesség az első alispánok vállaira nehezült; s azt is elhiszzük, hogy jól választott államtitkárok éppen oly ügyesen elvezették a ministeriumokat, mint a ministerek, habár nézetünk szerint igen bajosan lehetne ott a ministereknek elvállalni a ministeri felelősséget, hol a tetteles vezérlet delcredere-jét az államtitkárok vinnék; mindamellett meg lehet, hogy jól indokolt kívánatok, s általunk most föl nem fedezhető érvek vehetik hasonló elhatározásra a törvényhozást, és mi akkor kötelességszerűleg szintén meghajolnánk az eredmény előtt, miután a törvényhozás minden beigtaott törvényét a polgár mind addig tisztelni köteles, míg az azt meg nem változtatja; de éppen mert e törvényt mindenki tisztelni köteles, s a mostani átmeneti kormány is polgárból s hazafiakból áll; nem bízhatunk bekövetkezendő kormányténynek a „Fremdenblatt“ híré; mert a kancellaria, ha idejét látja — a minek különben ideje is volna — a ministerium restitúciójának, azt egyszer oda, és ugy restituálná, a hová, és a mint a pozitív törvény rendeli.

Mindezeknél fogva azt hisszük, hogy a „Fremdenblatt“ az általa közölt hírből a döntő körök célzatait hibásan fogta fel; ott inkább olynemű tervekről lehet szó, a melyeknek elfogadása még a törvényhozástól függ.

Egyébaránt, ha csak annyira is haladtak már a kiegyeztetett vélemények az eldöntő körökben, az is öröndetesebb, mintha a collegialis rendszer melletti nagyobb buzgalom hírei száználannak onnan. Eszmecsi-rának az is tesz valamit, s a törvényhozási vitakozások alatt oly annyira kinötheti magát, hogy ugy a nemzet, mint a korona érdekeinek s célzainak egyiránt megfeleljen.

Egyszerűleg tehát, mint tervezetet tekintjük azt; s azt hisszük, hogy inkább nem minden ministeriumot állítanak helyre mindjárt az országgyűlés kezdetén, de a mit helyreállítanak, azt ugy állítanak, hogy a törvény kívánalmainak mindenkben megfeleljen.

Torda, sept. 21.

Miután eljött ama hazánk történelmében korszakot képező nap, melyen ő Felsége a megkoronázandó király Buda-várában az ország színe előtt nyilvánította, mikép királyi akarata, hogy Magyarország a lehetőségig kielégítessék, s ezzel alkotmányos jogaink restitúciója, s az ország redintegrálásának nagy műve a léleptett birodalmi kormányok által hazánk testén ütött mély sebek köztögetésével egész esendben elkezdődött: azt hiszem, hogy romba döntött alkotmányunk fölépítésénél a parányi erők által hordott fővényszemeknek sem szabad hiányozniok; és így nincs idején kívül, ha e téren régóta pihenő tollamat újból előveszem.

De azt mondják sokan a haza leghűbb fia közül, s azt mondjuk mi is magunknak: hogyan lehet megindulni egy, a törvényhez vallásos kegyelettel ragaszkodó népek, ha szinte az igéretföldjét mutogatják is neki, oly uton, melynek mindjárt induló pontjánál mint terhes máhát, mely az utoni előhaladásban akadályul szolgál, le kell raknunk éppen azon törvényeinket, melyekben a nemzet alkotmányos jogai biztosítékát, jövő nagyságának, a haza fölvirágzásának, a közjólét és közboldogságnak feltételeit tekintik; melyeket illetőleg az 1861-diki országgyűlés feliratában kimondotta: hogy törvényei, jelszen az 1848-iki törvényektől semmi áron el nem áll; és a melyekért a „non possumus“ kötelességszerű kimondása után később volt határozatlan időre önmagába visszavonulni, s tünni, szenvedni jogainak, ezredéves alkotmányának eltapadását, s mindazon rozszakat, melyek innen az egészre és egyesekre háromoltak, hogysem öngyilkos kezekkel a jogsosztás mütételéhez hozzájárulni magában akaratot érzett volna?

Mind igaz. Nekünk a jogteréről lelépni, s lábunk alól azon archimedési pontot — mely-

től mint Anthaeus Achillestől harezában a földtől, kölcsönözzük alkotmányunk negyed-fél százados harezában erőnk — elveszteni éppen ugy nem lehet: mint örökké megboesáthatlan bűn lenne a böles politika kivádmait az adott viszonyoknál tekintetbe nem venni. Mert a jelenlegi harez, melyet küzdünk, nem csak a törvényesség terén vivatik, hanem rajtnak kívül eső okok miatt egyszerűen oly politikai kuddelem az, melyet ha elvesztünk, ha nem is örökre, de beláthatlan időkre elvesztettük a megnyerni óhajtott törvényes tért, s kockáztatjuk magokat a törvényes alapokat. Nekünk ez idő szerint sem a köz-, sem a magánjog terén egyetlen törvényünk is tetteleg nem áll. Tehát bárhol és bármiként kezdődik a reconstitúció nagy munkája, alkotmányunkat teljes romjaiban találta. Igaz, hogy az alkotmány elemeiből semmi el nem veszett; hogy a reconstitúció hatalom megtalálhatta volna azon szegletkövet, melyre a lehető törvényszerűséggel rakhatja vissza az alkotmány ledöntögetett falait, a hazafiak milliói karjaival; hogy az 1847—48-iki III. törv. czikk alapján kinevezett belügy-minister felelőssége mellett tett intézkedések több bizonyosságot, több rokonszenvet ébresztettek volna a nemzetben, és ekkor talán a XVI. törvényeziknek a megyei szerkezetnek népképviselet alapján országgyűlésileg rendezése fölláított megyehatóság megszorítása, illetőleg rögtön életbe nem léptetése sem találkozott volna a hazafiak oly mérvű aggodalmával, mely mindenesetre igazolt felszólamlásában komoly figyelmet érdemel.

De ha mégis másképp kezdődött a reconstitúció nehéz munkája, a nélkül azonban, hogy ezáltal a kormány valamely jogot feladott volna: miután az országgyűlésre hivatkozok, nemcsak, de hogy ezen magyar országgyűlés határozasson, hogy ismét, mint 1861-ben, csonka ne legyen az ország redintegrálására, az adott rendkívüli viszonyok között is oly határozott államtényt látnunk, mint Erdély visszacsatolásának nagy ténye; ha a nagy államkérdések eldöntését nem akarja, nem is akarhatja praecocupálni azon országgyűlés elől, melyet kifogástalan törvényes alapokon készülni egybebíni: józan politika volna-e a kormányt hazafias nagy munkájában bizalmatlansági votumokkal erkölcsileg paralizálni? Nem inkább azt tanácsoljuk nekünk maga a törvényességi szempont is; mert hiszen ez is magába véve nem cél, hanem csak eszköz arra nézve, hogy megmentsük a hazát, megmentsük ennek törvényes függetlenségét, az ősi alkotmányt, köz és egyéni szabadságot, mint minden emberi és polgári jólétnak forrásait, hogy támogassuk a kormányt, melynek már is tényekben nyilatkozó programját látjuk a fölemlített nagy érdekek megmentésére, ideiglenes működése terén mindaddig, míg azt esöndesen bár, de a haza megmentése nagy célja felé látjuk haladni?

Én arra határozottan igent mondom. S azt mondom: hogy „a ki akarja a többet, annak akarnia kell a kevesebbet.“ Ezen jogszabályt nem ok nélkül alkalmaztam. Mert én a különbséget abban látom, hogy a kormány alkotmányos jogainak in integrum restitúció helyett azok fokonskénti visszahelyezése után halad, míg az országgyűlés még egyszer nyilatkozik. Midőn 1868-ban Vilmos az oranieni herezeg által rögtönzött alsóház egybeült, hogy a „jogok nyilatkozatát“ tegye: ki nyilatkoztatta, hogy jogszerűleg hivatott legyen egybe; s megalapította második ízben hosszú századokra az angol szabadságot. Nagy tanúság arra: hogy ha az ember a legjobbat cselekszi, mi a rendkívüli körülmények között lehetséges, nem csak célszerűleg cselekszik, de jogszerűleg is. Noha a két ország jogviszonya nem egyenlő körülmények között fejlődött, de azért ezen eljárás — mert az ész törvényeivel, magával az észjoggal megegyezik — minden válságos időben, minden rendkívüli viszonyok között népek és egyének életében igaz marad.

Sajnos, hogy az önkormányzás elve a megyehatósági jogok gyakorlatában még egy ideje nem nyilatkozhatik; sajnos, hogy a megyehatósági jog által biztosított egyéni jog még annyira sem érvényesítheti magát a megyehatóság jogkörében, mennyi jogot az

1847—48-iki XVI. törvényezik a megyehatóságok rendezéséig számára fenhagyott. De meg kell gondolnunk, hogy válságos időben az egyéni jog nagy államcéloknak még akkor is kényszer után alárendeltetik, mikor azoknak kivitele az emberi és polgári jogok nem életbeléptetésére, hanem éppen eltörlésére irányul. Mennyivel inkább ösztön-szerűleg alá kell rendelnünk egyéni jogainkat a jelen átmeneti állapotban alkotmányunk s hazánk szabadságügye szent érdekében, míg a jelenlegi magyar kormány, melyben ugy egyéniségénél, mint előttünk nyiltan álló feladatánál fogva biznunk lehet, a nemzet akaratából kifolyó nagy célok érvényesítésére ösztön szándokkal törekszik. Nézetem szerint a jelen viszonyok között polgári kötelességünket az által teljesítjük, ha a fősulyt nem a merev magatartásra fektetve a kivitel eszközeinek megválasztásában, hanem a reconstitúció nagy célját tartva szemünk előtt, ennek kivitelében támogatjuk a jelen kormányt, azt, mely megalakulása óta elleneink rendszeresített támadásának célpontja; melynek lelépésétől várják a centralisatio hívei ismét egy phalanxá tömörülhetősöket, s Magyarország integritása és autonómiaja elleni parlamentarizmus végso diadalát a bekebelezéssel. Ne mozdítsuk elő ehyom tervöket oly politikával, mely elleneinket saját hibáink által merészebbekké tenné, melynek a reactio kárörömmel vigyorgna.

Nem föladatom a kormány politikáját védeni, de egyszerűen nem tartanám észélyesnek azt ez időszerint a kritika bonczkésével elemezni; s actiojában ha nem egyébel is, legalább megboesáthatlan közönnyel zsbisszatani.

Ismeretes azon rómainak eljárása, ki hogy hazáját egy nagy összeesküvéstől megmentse, magát kénytelennek érezte azon határokat tullepni, melyeket a törvény hatalmának kijelölt. Egy nép szószóló esküt kívánt tőle: hogy a törvényeket megtartotta. Mert ugy vélekedett, hogy ezen furfangos kérdés által vagy hamis esküre, vagy alkalmatlan vallomásra fogja birni a consult. Én esküszöm — válaszolá emez — én esküszöm, hogy a hazát megmentettem. Ha már nem lehetett másképpen, ily eredményre büszke önérzettel hivatkozhatását kívánom a jelen kormányt. A december 10-kére egybehívott magyar országgyűlés eljárása fölött itélni fog. Szabó Lajos.

Lapszemle.

A „Politikai Hetilap“-ban B. Ötvös József az országgyűlést egybehívó kegy. kir. leiratáról, és a császári manifestumról így ír:

„Ha van valami, mi eme nagy fontosságú államokmányokat másoktól megkülönbözteti, az világoosságunk, mely mindeu bővebb magyarázatot feleslegessé tesz.

Valamint azon királyi parancs, mely által teljes törvényhozásonk összehívatik s a választások az 1848 diki V. t.-cz. alapján rendeltetnek el, Magyarország népeivel megismerteti királyunk szándékait, ugy azon nyilatkozvány, mely a birodalom minden népeireh intéztetett, nem hagyhat kétséget senkiben az elvek iránt, melyeket a Fejedele nagy államjogi s alkotmányos kérdéseink megoldásánál követni akar, s melyekre őt birodalmának jövője s azon erős szándékkal határozották el, hogy az alkotmányos szabadság, melyet 1860-ban uralkodása alapelveként hirdettet ki, mentől előbb, s mentől tökéletesebben életbeléphessen.

Nincs, ki kétségbe vonhatná azon nyilatkozatot, mely által a népek joga, hogy törvényes képviseleteik által a törvényhozáson és pénzügyi kezelésben határozó részt vegyenek, ünnepélyesen biztosítva, visszavonhatlanul megállapítottnak mondatik. Nincs, ki félremagyarázhatná a szándékot, mely a Fejedelmet e manifestum kiadásában vezérli, hogy császári szavát, melylyel minden népeinek alkotmányos szabadságát biztosítja, beváltassa, s ne kelljen az alaknak a lényegét feláldozni, s mindenki megérthet a szavakat, hogy „a pálya nyilt, mely, ha a népeket békülékeny gondolkozásmód s érett belátás fogja vezérteni megfontolásaikban, a legitím jog tekintetbevételevel a kölcsönös megértésre vezet.“ És ez az, miért a hata, melyet a Fejedelemnek ünnepélyes nyilatkozata mindig előidéz, soha talán egész hazánkban oly általános nem vala, mint ezen alkalomnál; ez az,

miért a nemzet közvéleménye soha ily egyetértéssel nem nyilatkozott.

Mert a bizalom, melyet Fejedelmünk szavai, midőn közöttünk megjelent, a nemzetben ébresztettek, ezen új nyilatkozat által még inkább megszilárdult; mert midőn közügyeink törvényes rendezésének legnagyobb akadályai elhárítottak, reményünk megerősödött; mert midőn a Fejedelelem az alkotmányos szabadság megalapítására népeit szólítja fel, mi éreztük, hogy hazánk, sőt részben az egész birodalom jövője kezünkbe tétetett le; de érezve a felelősséget, tudjuk, hogy ki tőlünk csak kötelességeink hiv teljesítését várja, bennünk nem fog csalatkozni. Ezért fogadtattuk a királyi nyilatkozványt az egész hazában általános megelégedéssel; ezért éreztük magunkat általa Fejedelmünk iránt a legmélyebb hálára lekötelezve. A diadali büszkeségnek, vagy azon gyermekes elégtételnek, hogy a hosszú perlekedésnél mi nyertünk — miből egyes bécsi lapok a hangulatot, mely hazánkban a jelen pillanatban uralkodik, magyarázni akarják — abban nincsen semmi része.

A manifestum kiadása nem fokozta magabizabbságra s nem szállította alább diadalittasságunkat, mint a régi „Presse” véli, s nem jutott senkinek eszébe, mint az új „Pr.” hirdeti, hogy az egész vonal minden pontjain most mi győztünk. Mi a birodalom közös ügyeinek alkotmányos elrendezését egy nagy feladásnak tekintettük mindig, melynél közreműködésünk szükséges, s nem csatának, melyben győzünk lehet vagy csak szabad is. Erős meggyőződésünk, melyet többször kimondottunk, hogy a közöttünk s a birodalom másik fele között fenforgó kérdések véglegesen csak úgy oldhatók meg, ha a megoldásnál egyik fél sem tekintheti magát legyőzöttnek, s így a harezias életből vett hasonlóságok, melyekkel a bécsi sajtó dalilás kezelti a magyar közhangulatot festik, reánk nem illenek. Még ha elfogadnók is a rosszul választott hasonlóságok, s a birodalom alkotmányos fejlődését csakugyan ellenséges elemek küzdelmének tekintjük, a pillanat még távol van, melyben a küzdőknek bármelyike győzelemről szólhat.

A manifestum kibocsátása bevégzett tény, de csak a Fejedelemlre nézve, ki, midőn csakugyan határozatához ragaszkodik, melylyel birodalmának alkotmányos szabadságát ígérte, midőn szabad akaratából népeit az alkotmány megalapításánál közreműködésre szólítja fel: megtette azt, mire a történetben kevés példát találunk; de e tények következtetéseitőlünk függenek, s ha hálával tartozunk az Uralkodónak, kinek határozata által előtűnt egy szép pálya nyílik, nem felelhetjük el, hogy az csak pálya, melynek eredményei a szilárdságtól, melylyel annak nehézségeivel megküzdtünk, s főképp azon egyetértéstől függenek, melylyel a birodalom népei az eléjük tűzött nagy ezel után töreksezenek s alkotmányos szabadságukat maguk alapítják meg.

S ez az ok, miért a fejedelmi nyilatkozat, mely által a nemzet legforróbb óhajaita teljesültek, hazánk határai között nem zajgó örömmel, hanem azon komoly megelégedéssel fogadtattuk, melylyel egy nagy feladásához készülünk. Ismerjük nehézségeit, éreztük egész felelősségünket, de el vagyunk határozva, hogy annak megoldásához tehetésünk szerint közre fogunk működni, s ha a sikeren kételkednénk is, tisztán látjuk magunk előtt kötelességünket, mely abban áll: hogy szilárdan ragaszkodva alapörvényeinkhez — melyek a fejedelmi nyilatkozvány szavai szerint is a birodalom alkotmányának lényeges részét képezik — ezeken határai között megtegyünk mindent, hogy a birodalom hatalmi állása biztosítsák, mely egy szerszám saját jólétünk feltételét képezi, s hogy a Fejedelemlnek oly tünepélyesen kimondott szava, mely a birodalom minden népeinek alkotmányos szabadságát biztosítja, mentől előbb, s mentől tökéletesebben teljesüljön.

A „Fremdenblatt” a ministeriumnak azon komoly akaratot tulajdonítja, Austria összes népeivel, egy minden félt kielégítő s tartós öszalkotmány alapjai iránt szabad egyezkedést indítani meg.

„A népeken s képviselőikön van most a sor, u. m. a multnak szomorú tapasztalatait használva, nyugodt megfontolással s szenvedély nélküli buzgalommal az egyezkedés nagy művéhez fogni s az alkotmányos lét biztosítékait, melyek számukra az ismételve megerősített császári szóban adva vannak, maguknak saját alkotmányépítéletük élettéljes s gyakorlati alakulásaiban is biztosítani. A helyzet ma komolyabb mint valaha volt, s a felelősség, melyet a kormány nagyobbbrészt magáról a népek vállaira rótt, súlyosan nehezedik mindazok vállaira, kik most amaz óriási műben közreműködni hívatják. Ha érett belátásuknak s tetterős erélyüknek sikerül, Austria öszalkotmányát mindnyájuk megelégedésére kivívni, akkor a népek szabadsága s a monarchia fenállása mindenkorra biztosítva van. Ha nem sikerül, akkor Austria sok időre lesz ismét kénytelen azon államok sorából kilépni, melyekben a szabadság s az ujkori műveltség napja világít. Reméljük a jobbat, az egyetlen jót!”

A „Morgenpost” az új helyzetről következőleg nyilatkozik:

„Az alkotmányt, a szabadságot nem lehet ajánlani, azt meg kell érdemelni. Ez azon államok mély értelme, melyeket föl kell jelöltünk.

A cs. nyilatkozvány felfüggeszti a februári alkotmányt, beállítja annak gyakorlását s hatáskörét, s kijelöl a másikat utat, hogy az öszalkotmány megalapításához lehessen jutni. Ezen új alkotmány egy részét Magyarország, másrészt Austria többi országai képviselőinek közrehatása, munkája, kiegyenlítése, kiegyezkedése által lesz előállítandó. Nekünk tehát az alkotmányért, a szabadságért küzdelmünk kellend, s egy ez uton létrehozott alkotmány, ez uton kivül szabadság tartós lesz, semmi felfüggesztést nem teend szükségessé, nem lesz a megszüntetés veszélyének kitéve, mert a népek egyezsége, kielégítése s legfőbb érdekeik lesznek létének szilárd biztosítékai.”

Az „Ost. D. Post.” hangja javul. „Magyarország” feliratu cikkekben nyíltan és himezetlenül nyilatkoztatta, hogy ő a magyar országgyűlésnek nem fogja ellenségesen és zavarólag útját állani, sőt inkább, hogy munkálatát azon teljes barátságos jóasaratlan kísérendi, melylyel a magyar nemzet iránt szívesen viseltetik. A Lajthán inneni tribune le van döntve, a Schottenthor előtti ház, a hol annyi meleg hazafias szó hangzott, elnémult. Odaát a Lajthánban tul, az emelkedő parlamenti ideiglenes épületben Pesten állítják fel most a szólásszabadság tribünjét, ott fognak szavak hangzani, melyek határozólag fognak közrehatni Austria sorsára; oda van most legközelebb Austria bir. tanácsa áttéve. „Mi — mond az „Ost. D. Post.” — nagyra becsüljük a tribün, a parlamenti szabadság jelvényét, álljon az Bécsben vagy Pesten, s óvakodni fogunk a parlamenti szabadság ellenébe lépni csupán azért, mivel az vándorbotot vett és Bécsből Pestre költözött. Fejtse ki magát az országgyűlés Pester, nyilatkoztassa ki eszméit az államjogi kérdések megoldása iránt és mutassa meg, mit tud — nem csak Magyarország, hanem az egész birodalom számára — nagyot és hasznosot teremteni és határozni. Ha a józan mérséklet szelleme uralkodand az országgyűlési teremben; ha a birodalom szükséges egységi eszméje kellőleg számbavetetik ott: mi leszünk — mond az „Ost. D. P.” — az első, azokat kárhoztatni, a kik a marandandó művet ígérő tárgyalásoknak önzőleg és makacsul útját állják.”

Mindig két pártot tartott e lap határozónak a birodalomban: a centralistikus s dualistikus pártot. Ő nyíltan az első vallja. De ha — ugymond — a tények hatalma tartósan ellentünk volna, akkor még is előbb a Magyarország által képviselt politikai iránnyal — természetesen mindig feántartva a birodalmi egység elodázhatlan követelményeit — fog megbarátkozhatni. A mérsékelt dualismus (a tiszta dualismusról nem beszél, mintán lehetetlen) százszor jobb, mint a federalismus, mely meggyőződése szerint Anstriára nézve chaost jelent. Egy ily eldörbölő alakulással ellentétben a centralistikus párt mindenestre találkozik a dualistákkal. Az utóbbi párt szerinte annál könnyebben mehet ez irányban a centralistákkal, mintán ezek Magyarország törekvéseit legálabb bizonyos határig öszinte méltánnyalással akarják követni.

— A „Morgen Post”, mely egyike a legelterjedtebb bécsi lapoknak, a következő felhívást hozza:

A magyarokhoz! A ti történetekben nehány dicsteljes lap tündöklök, mind megannyi bizonyosság, hogy ti nem egyszer mentettétek meg a birodalom főállását, és ezáltal leróttátok a hálát ama áldozatokért, melyeket Austria tett, hogy beneteket a török iga alól fölzsabadítsan.

„A végzet ismét egy terhes felelősségű és dicsteljes feladatot bízott rátok.

„Töletek függ a szabadságot Anstriában megmenteni, és ez által öszszabadságokat újra megalapítani.

„Töletek függ most, a birodalom alkotmányát, mely nélkülünk és ellenetek fönn nem állhatott, meghatározni és annak minden tekintetbeni keresztülvitelét lehetővé tenni.

„Töletek függ most, egy szerencsétlen pör iratait becsomózni, melyben minden fél egyaránt fizette a perköltséget, és melyből csak az absolutismus, a gyámkodás és a bureaucratia huzott hasznot.

„Közöttetek emelkedtek ki férfiak, kik beneteket mérsékeltre intenek. Közöttetek emelkedtek ki befolyásos hangok, melyek titeket engesztelődésre intenek. Közöttetek merültek föl óvások, melyeknek nem szabad meg nem hallgatva maradni. Most tehát választhatok. Az ut, melyen haladni fogtok, titeket és minket vagy új megpróbáltatásokra fognak vezetni, vagy el fogjuk közösen érni a szabadság, a rend és a jólét céljait.

Most ti vagytok a helyzet urai. De csak addig lesztek, míg a szükségesség és a viszonyok helyes fölismerése által fogjátok magatokat vezéreltetni. És csak ez esetben fogtok szövetségeket találni, kik nélkül erőtk össze fog rognni; szövetségeket, kik hiva fognak veletek tartani, ha az a közös ügy lesz; kik azonban azonnal ellenetek fognak fordulni, ha ti csak büszkeségtekre és nem a közérzületre, a ti külön érdekeitekre és nem a politikai eszély- és méltánnyosságra fogtok hallgatni.

„Mi a Lajthán innen, mi nem tartozunk beneteket kérni, mi követelhetünk. Mi követelhetjük a szabadság elveinél fogva töletek, hogy ti diadalát ne hátráltassátok. Mi követelhetjük a ti és

a mi közjólétünkél fogva töletek, hogy végre az alkotmány-viszálynak vége legyen, hogy népeinknek le egész a legelső rétegit a mivelődés forrásai megnyitassanak, hogy a béke munkáihoz közös erővel fogjunk, hogy a kincsek, melyeket a természet hazánkban pazar kézzel szétszórta, a munka vetélye által bányásztassanak ki, hogy tartományaink milliő lakói emberi állapotba jussanak, hogy a civilizatio áldásai háborítlanul javunkra szolgáljanak, hogy az emberek közötti egyenlőség a szabadságot az állam irányában szabályozza.

A ti szép hazátoknak, Magyarországnak szükségese van a polgári elem meglevenítő és termékenyítő tevékenységére, hogy nemcsak teljes anyagi, de mi kimondjuk bátran, politikai fejlődésre jussan. Ti kénytelenek vagytok ezen elemek, mely a birodalom nyugati országaiban nehéz küzdelmek után kifejleődött, szövetségét keresni, azt ápolni és megtartani. Mi tudjuk, hogy vannak közöttetek, kik irigy szemmel tekintenek az örökös tartományokban nagyobb jólétre, főleg pedig Bécs állására. Mi tudjuk, hogy vannak nálunk is olyanok, kik az ipar kifejlődését a birodalom keleti felében akadályozni szeretnék, mert attól tartanak, hogy ott iparterményeikre nézve a piacot elvesztik. De főleg az utóbbi évek tapasztalatai megantítottak bennünket, hogy a jólét solidaris, hogy az elszegényült Magyarország productionkat pangásra kárhoztatja, és hogy a jólét apadása a nyugati tartományokban a ti anyagi érdekeitek is veszélyeztetik.

„Itt van mindenekelőtt a nagy közös mező, melyet nem lehet elkülöníteni, hogy az egyik rész itt, a másik amott álljon. Ebből következik mindazon kérdések közös tárgyalásának szükségessége, melyek a kereskedés, ipar, földmivelés és azoknak megadóztatásait illetik. Ide érve, önként következik, hogy a birodalmi pénzügy valamennyi nép képviselőinek közös ellenörködése alatt álljon és ehhez csatlakozik e képviselők közreműködése, a birodalom legfőbb államügyeiben.

„Ezt kiáltják a Lajthán inneni polgárok hozzátk. Ők ajánlanak nektek oly javakat, melyekkel még ti nem bírtok. Mint egyenjogúak, követeléseikkal a ti követeléseitek mellé állanak. Az egység mindkét részre nézve hasznos és becsitelés lesz. De ti, szabadelvűek Magyarországon jól fontoljátok meg, hova vezetnek. Egyesülten a mi pártunk meggyőzhetlen; elszakadva le fogunk győzteni és oly viszonyok karjai közé üzetni, melyeknek keserűségét minden szív, mely a szabadság érzetében dobog, súlyosan fogja érezni. Azért egyesültes, és e jelen nemcsak magatok számára, de a mi számunkra is meg fogjátok a szabadságot szerezni.”

Kül- és belföldi levelezés.

Budapest, M. Vásárhely, sept. 27.

Egy hosszas idő óta kényszerült hallgatás után, mai napon ismét megnyílnak nálunk is szétkünk hajdan tanácsosoknak szentelt termének ajtai. Az id. főkirálybíró báró Horváth Albert ur ömiga egy a szék értelmiségének nagy részét magában foglaló értekezletet mai napra egybehíván, arra valami egy százra menőleg meg is jelentünk, és egyszersmind a felséges királyi főkörmányszéknek, a küszöbön álló kolozsvári országgyűlésre küldendő követek választásához eszközölésre szükségelt ad hoc bizottmány kinevezetésére segítségül az értekezletet fölívta. Ezután felolvastatá a főkirálybíró ur a f. kir. kormányzékától e tárgyra vonatkozó utasítását, melyet az értekezlet végig hallgatván, mintán egy pár egyén hozzászólt a T. D. E. ur véleménye szerint, a mlgs id. főkirálybíró ur az ad hoc bizottmányi névsort, mely éppen 100 tagra ment, felolvastatván, elfogadta. Ezen bizottmánynak rövid időn a követválasztók névsorát elkészítendő főkbizottmányok kinevezése végetti összehívását a főkirálybíró ur megígérván, várt jobb jövő edes reményével az értekezlet eloszlott; a többiről annak idejében. r. l.

Erzsébetváros, sept. 25.

Gondolhatja ön, hogy mindenki bazánkban kettözött figyelemmel kíséri a politikai események érdekes fejlődését.

Hazánk egy fontos korszakhoz közeledik, mely történelmünk egyik legnevezetesebb lapját képezendi!

Nem árt tehát, ha ily körülmények között hazai ügyeink minden árnyalataira kiterjesztjük figyelmünket.

Engedje meg t. szerkesztő ur, hogy pár sorral becses lapjában egy ügyet érintsek meg, mely talán a nagy események folyásában elvesztve, elkerülheti a közfigyelmet, de mely fontosabb sem-hogy hallgatással mellőztessek, annyival is inkább, mivel az hazánk fiatalágát kiválóan érdekli.

Mindenki ismeri azon szomorú majdnem szánandó helyzetet, s azon korlátolt teékenységikört, melyre a magyar fiatalság Erdélybe 17 évig utalva volt; ismerjük azon viszonyokat, melyek gátot vetettek a szellem szabad fejlődésére, s a legnevezetesebb törekvésekre!

Mai fiatalságunknak meg volt tagadva az öszalkotmányos élet terén tapasztalni s tanulni elődeiktől!

De végre ugy látszik elérkezett e tekintetben is a jobb kor!

Pár hét lefolyása alatt megnyílik az erdélyi s később a magyarországyűlés, s ezzel fiatalságunk számára egy nagy iskola, hol alkalmunk leend megismerkedni a még nem ismert parlamenti élettel. E szép alkalmat meg kellene ragadni, s különösen honatyáinknak arra kellene törekedniök, hogy alkalmat s utat nyissanak ifjúságunknak minél nagyobb számmal részt vehetni e nevezetes történeti momentumban Gondolják ök meg azt, hogy alkotmányunk jövőnd oszlopait szilárdítják, midőn az ifjabb nemzedéknek alkalmat nyújtanak tanácskozásaiokon okulni.

Ezen ezel elérésére ugy gondolom leghelyesebb volna, ha boldog politikai multunk egy szokásos gyakorlatát ismét életbeléptetnők. Értem az országgyűlési irnokokat, az az, az országgyűlésre választandó követek mellé a megye által választott s az országgyűlésre felküldött ifjakat.

Eltekintve azon kiszámíthatlan haszontól, mely ezáltal ifjúságunkra háramlanék, az is számításba jöhet, hogy a nagy eseményekbe bizonyára gazdag pesti hongyűlésre felküldendő képviselőiktől választóik pontos és rögtöní tudósítást várnak e tisztet pedig a követek nagy elfoglaltsága mellett irnokaik végezhenék legjobban.

A mi pedig ez állomások betöltését illeti, az ugy gondolom a megye képzettebb s jelesebb ifjai közül a központi bizottmány által volna eszközendő választás útján, mely bizottmány egyfelől illetékesség, másfelől czélszerűség tekintetéből is legalkalmasabb volna erre.

Imé t. szerkesztő ur! ez volt azon ügy, melyet becses lapjában megérinteni jónak láttam.

Kivánnám, ha ne lenne szavam elhangzó s az a pusztában, hanem megyéink értelmisége méltatná azt egy kis figyelemre F.....

Hazai intézetek

Jegyzéke az erd. muzeum részére 1865. augusztus havában beküldött adományoknak.

I. Könyvek. A magyar tudom. Akademiától, nyomtatványból 58 köt. — A bécsi cs. kir. földtani társulattól Jahrbuch 1865. 2 Heft. — A bajor kir. tud. Akademiától Sitzungsberichte 1865. 1. 2. Heft. — A magyar honi földtani társulattól Munkálatai II-ik köt. Pest. 1863. — Mike Sándortól C. Plinü Secundi Epistolae. Amstelodami 1734. 4 r. — Kövári Lászlótól, Wlad Alajos, A román nép és ügye Lugos 1863. 8 r. és Wlad Aloysiu, Originea familiei Wlad. Logosiu 1865. 8 r. — Schenzl Gvidótól, Magnetische Ortsbestimmungen in Ungarn (Pest. 1865.). — Imecs Fülöp Jákótól két egyházi beszéde. Kolozsvárt, 1865. 8 r. — A nagy-körösi főiskolától Tudósítás 186¹/₂ évre. Kecskemét 1865. 4 r.

II. Régiségek és érmeek: Rajka Pétertől 2 ezüst pénz. — Bertleff Károlytól 1 ezüst 5 réz pénz. — Hoffmann pénztraktóktól Brassóól 1 assignat 15 sous. — Haray Antaltól 1 régi lakat töredék. — Kolozsvári Ferencztől 1 réz érem. — Nagy Jánostól 1 Szamos-Ujvart talált régi kulcs. — Máday Jánostól 1 réz pénz. — Bruzer Mihálytól egy Dézsen talált keresek puskaszerszám, 1 ezüst, 5 réz pénz. — Görög Gábertől 8 ezüst pénz. — Grosz Izsáktól 1 ezüst pénz. — Barta Domokostól 5 ez. pénz. — Váradai Mórtól 2 ezüst pénz. — Totlmayer Ferencztől 1 ezüst, 3 réz pénz. — Bándi Lajostól 2 ezüst pénz. — Zsadányi Bénitől 1 ezüst pénz. — Bernád Józseftől 2 arany, 6 ezüst, 1 réz pénz. — Mialóvicsné Bardocz Katalintól 1 arany, egy ezüst pénz. — Höhn Lipótnétől 1 régi patkó, 1 szelence, 1 db láva-cserép, 1 kis cserép pipa. — Béli Alberttől Béli Pál arczképe és békója. — Ferenc Alberttől mozaik darabok Várbelyről. — Fülel Ágnes hagyományából 2 mozaik téglá. — Zatureczky Gedeontól 1 yatagán. — Barabás Ferencztől 1 ez. pénz.

III. Természeti tárgyak: Fojti Mihálytól 3 db ásvány. — Seemann Augustól 1 db hegyjegez. — Juchó Ferencztől 1 vaskő. — Gyalai Ferencztől 6 db Mammuth kővület. — Fülöp Pétertől 15 db kénesezős érez, 1 kettős tojás. — Tonka Imrétől 9 db ásvány. — Ferenc Alberttől 5 db kőzet. — Frenel Dénezstől Vizaknáról 9 db só ásvány. — Sonntag Márton bánya-nagyfól 13 darab Nickel és Kobalt ásvány. — A verespataki Luncsesdi Szt. József bányai társulattól Székely József által 1 arany stufa. — Wéisz Józseftől 1 nagy db. kővesült fatőke a zai-i kőszén-rétegből. — Fülel Ágnes hagyatékából 129 db ásvány és kőzet, és mintegy 900 faj növény.

Közli

Finály Henrik.
titkár.

Különfélék.

* * A napokan városunk ügyvédi kara ismét egy derék tagját veszte el gyalui Kollát Sándorban. A boldogultat három évtől fogva környező családra a reménytelenség fájdalommal, látva, hogy számára e földön gyógyító ir nem terem. E gyászban legelőbb neje ugrai Balogh Katalin osztozik egyetlen leányával, kik a boldogultat hosszas betegségében példás türelem- s gyöngédséggel ápolák halála perczeig.

* * * Jeles tollu írónk P. Szathmári Károly nagy-enedi tanárnak a Kisfaludi-társaság közelebről „Bethlen Gábor ifjúsága” című két kötetes regényét adja ki. Mint tudjuk, Szathmári egy nagyobb történeti műven is dolgozik, mely Bethlen Gábor élete s korát fogja tárgyalni. E sorok írójának alkalmá volt láthatni azon ritka becses, s nagyrészen eddig ismeretlen adatokat, melyek e roppant szorgalom s kritikai szigorral dolgozó mű alapját fogják tenni. Irodalmunk s különösen hazai történetünk nézve nagy fontosságú mű lesz ez, mint a mely a nagy fejedelem munkás életét a legapróbb részletekig ismertetni fogja, hazánk akkori műveltségi állását hű színekkel festi.

* * * Szamosújvári levelezőnkől a következő tudósítást veszszük: Sept. 27-én 1865. A mai gyűlésben választott közönségünk egyhangulag elhatározta, miként a felsőleges kir. főkörmányszék kérésék meg, hogy miután urunk ő Felsége az 1861-beli azon főispánokat, kik 1862-ben hivatalaikról lemondtak, rehabilitálni méltóztatott, s azok nagy részben hivatalaikat már által is vették; kegyeskedjen városunknak akkori polit. főnökét Simai Gergelyt, ki 1861-ben polgármesternek megválasztott, de 1862-ben, hasonlóan mint a visszahelyezett főispánok, lemondott, a polgármesteri hivatalba visszahelyezni, hogy az előttünk álló kövételválasztási alkotmányos tény ennek vezetése alatt vitethessen keresztül. Reméljük, hogy a fels. kir. főkörmányszék választott közönségünk ezen kérését kegyesen méltányolni fogja; mert ha urunk ő Felsége a főispánokat hivatalaikba visszahelyeztetné a nélkül, hogy a megyék ezt kérték volna, annyival inkább visszahelyezhető az, kinek visszahelyezését ugyanaz a testület kéri, melynek a megválasztásban befolyása van, s volt.

* * * Tordai levelezőnk írja: E f. hó 26 kán d. u. 2 órakor b. Kemény György főispányunk, városunkból s a megyei helységek közül több egybehívott egyénekkel a következő hon-gyűlésre kövételválasztási terv készítése felett tanácskozott, minnek következtében az lett megállapodás, hogy az 1848-beli központi bizotmány tagjai közül, kik élnek szőlőműveléssel az, kinek elhaltak azok helyébe választassanak mások. A kövételválasztó egyéniségek egybeírására bizotmányok neveztek.

* * * Azon t. ez. színházgatók vagy színészek, kik Szász Károly urnak „Lelesz” című jeles drámáját, mely a kolozsvári színháznál az általam kitűzött 50 arany pályadíj elnyerte, megszerzett díjazásnak, legyenek szívesek ez ügyben hozzám, mint a fentnevezett mű tulajdonosához fordulni. Nagy-Enyed, 1865. sept. 24. Polius János, a kolozsvári nemzeti színház igazgatója.

* * * Gr. Bethlen Miklós megint nyilatkozik, s azt mondja, hogy nem bánja akár mit fognak beszélni felőle a magyar lapok, mert ő nem fog több választ adni, ez levén az utolsó, melyben kijelenti, hogy személyes ügyekkel nem bajlódik, s a magyaroknak mind addig javát kívánja, míg tulzott kívánataikkal a császári állam existenciáját nem fenyegetik. Itt azonban véget ér irántunk jó indulata. Ő minden áron a birodalom egységét óhajtván, ő Felsége mint jöttevője iránti kegyelethöz, Erdélynek Magyarországgal unióját, mint a mely a birodalmat széthlással fenyegeti, lelkiismeretével összeférhetlennek találja. — E nyilatkozatra csupán annyit mondunk, hogy az isten őrizze meg a magyar nemzetet attól, hogy sok olyan jó akarója legyen, mint a nemes gróf. Nyugtassa meg lelkiismeretét az unio kérdésével szembe, mert biztosít-hatjuk, hogy hazánk kérdései körül soha senki sem vette észre komolyan nyilatkozatait, s ha belőldtek vele a lapok, az csak is, mint curiosum merült fel. A gróf szava rég kiáltó szó lett a semmiségbe, s a nemzetre nézve örök időkre nézve nyomtalanul vészett el. Requiescat in pace!

— A párisi „Memorial diplomatique” szerint ő Felsége a császár Belcredi grófot bízta meg a tervezett manifestum fogalmazásával. A császár visszaérkezéssel Ischlből ministertanács tartott, s a kormány minden tagja helyeslé a államminis-ter által benyújtott szöveget.

* * * A „Domobran” beszéli: Zágrábban közelebb a „Magyarország s a nagy világ” most megindítandó magyar lapnak, magyar nemzeti színű papírra nyomtatott előzetési felhívását éjjel a falakról néhány horvát ultra letépte és összeszabította. Említendő, hogy éppen e lap mutatványosá né-hány horvát kitűnőség arcképeit hozza.

* * * 1865. végeig a forgalomban levő váltópénzek egész összege 2,557,976 frtt. tesz.

— Nyolc z adik közlemény. A beszerzei evang. reform. templom felépítéséhez kegyadományokkal járultak: 144. Báro Radák Ádám ur 25 frt, o. é. 145. Nemes Nagy-Körös város tek. tanácsa 5 frt, 146. Mélt. Tisza Kálmán ur Gesztről 10 frt, 147. Nemes Veszprém városa tek. tanácsa 10 frt, 148. Nemes Beszerze bánya-város tek. tanácsa 43 frt, 149. Nemes Décs város tek. tanácsa és köz- ségi képviselők 20 frt, 150. Nemes Baja szab. vá-ros tek. tanácsa 7 frt 84 kr. 151. Nemes Jász Be- rény város tek. tanácsa 10 frt, 152. Az Eperjes sz. kir. városi nemes takarékpénztári-egylet, mely ha- zai és humanitási célokra, ez évben 3000 frtnál többet adott, küldött a beszerzei templom építésé- re is 50 frtot.

Ezen nemes indulata kegyadományokért, az

egyház-közönség nevében hálás köszönetet nyilvá- nitok. Beszterczén, 1865. sept. 24-dikén.

Borosnyai Pál, gondnok.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, sept. 25. A „Gen. Corr.” bizos forrásból értesül, hogy azon hírlapi tudósítá- sások, melyek mintha a porosz kormány a császári kormánynak javaslatot tett volna az iránt, hogy közösen válaszoljanak azon állítólagos angol és francia körlevélre, melyet ez utóbbi kormányok illető külföldi képviselőikhez intéztek volna a gas- teini szerződésre vonatkozólag, — merőben alap- talanok; hogy sem a francia, sem a brit kormány nem juttatott a császári kabinethez, a főnöb- bi kör- levél értelmében semmiféle nyilatkozást, s hogy ellenmegjegyzésekre semmi ürügy vagy ok nem lé- tezik.

Velenecze. A „Vaterland”-nak írják: Az olasz télpárt merényleteit nagy buzgalommal foly- tatja. Az itteni rendőrhatalóság ugyanis már hosszabb idő óta tudomására jutott annak, hogy organumai- nak ébersége daczára a határonak a télpárt egyes csempészeti kísérletei mégis sikerültek, és nevez- tesen nagy számmal kell Veleneczeben Orsini-bom- báknek elrejtve lenni. Kutatások után az itteni rend- őrség fedezett föl egy ily bombaraktárt 76 bombát a szükséges löpormennyiséggel, s a személyek, kik őrizték elfogattak. Gyantiják, hogy a bombák An- gliában készültek és Bresciából, hol a főraktár van csempészettek be ide. A rendőrség reméli, hogy még több bomba, és fegyverraktárt is fognak föl- fedezni. Hogy különben az eddig Veleneczeben ta- lált Orsini bombák mind egy, s ugyanazon gyár- ból származnak, bizonyítja tökéletes egyformaságuk.

Angolország. A „Daily Telegraph” megerősíti a „Times” párisi levelezőjének azon tudósítá- sát, mely szerint Lamormora tábornok javaslatot tett volna Auszriának Velenecze eladása iránt, s hozzá teszi: nem tudhatni minő forrás után — hogy a felajánlott összeg 40 millió font sterl. Az olaszok — jegyz meg az idézett lap — örömet meghozand- ják ezen pénzáldozatot, s Auszriának nemcsak pénz- ügyi, de politikai okai is vannak, hogy az ajánla- tot ne utasítsa vissza kereken. Azon kilátások, melyeket Austria Solferino után az első pár évben táplálhatott Lombardia visszahódítása iránt, ugy- szólván egészen elenyésztek, s Velenecze nek Lomb-ardia nélkül nincs becsé Auszriára nézve. Ezt nem is véve tekintetbe, a bécsi kormány megszabadul- ván a Veleneczevel járó bajoktól, szabad kezet kapna, s friss erővel újíthatná meg a harcokat a hohenzollerni ház ellen a Németországbaní sup-rematia végett. Ezen suprematia tulajdonképen elő- kérdés Auszriára nézve. Ugyan a „Times” körül- belül ezt mondja: „A dolog így áll: Austria sokáig volt egy eszmének feláldozva: az összpontosítás eszméjének. Elvontan véve, senki sem kétkedhetik, hogy oly ország, mint Franciaország, mely a for- radalom intenzív melege által tömör és homogén tömeggé öntetett, oly erejével és hatalmával bír a szervezetnek, mely a kormányt éppen borzasztóvá teszi a szomszéd államokra, mint saját országának szabadságára nézve. De akár minők legyenek elő- nyei ezen szigorú összpontosításnak: Auszriára nézve azok merőben elérhetlenek. Négy száz évi elnyo- más sem vala képes Magyarország szellemét meg- törni és lenyomni. Austria, hogy egységes, ösz- pontosított monarchia legyen, azon komoly veszély- nek tette ki magát, hogy semmi monarchia se legyen. Auszriának valóban van egy kimondott hi- vatása, csak akarja azt felfogni. Eddig abból állott politikája, hogy minden erejét a Poroszország-elleni harcra összpontosította a Németországbaní vezér- ségére. Tudjuk, hogy ezen törekvések minő ered- ményeket szültek. . . . Austria keveset végezhet Nyugaton, de Kelet egészen az övé, csak akarja. Austria oly foederatív kormányfórmával, mint az amerikai, új államokat levén képes fölvenni könnyű feltételek alatt, szabadelví kereskedelmi politikával, mi által pénzügyeit megszilárdíthatja: a Dunaparti államokat lassanként absorbeálhatná, s a török tartományokat bekebelezhetné, a mint darabonként szétállanának a meggyengült testől, melynek nincs többé életereje azokat megtartani.”

A rendőrség egész csendben eszközli a to- vábbi elfogatásokat, és Dublinban senki sem törö- dik az elfogottakkal, csak a legközelebb érdeklé- tek és a lapok tudósítói, kik miudegyikről életrajzi adatokat gyűjtjenek. Sokat nem lehet rólkir írni, mert az elfogottak nagy számának éppen nincs tör- ténete; új emberek, kiket csak most fedezett fel a rendőrség, száma összesen harminczegyet. Stephens Jan. ismertebb egyéniség, kinek elfogatására 200 fontot tüztek ki. Shook név alatt szerepet játszott Stephens 1848-ban, és tíz évvel később a Phoenix-összeesküvésben, azonban szerencsésen megszökött és csak híveit hagyta a rendőrség kezei között. Nehány év múlva visszatért, s állítólag ő tartotta fel az írásbeli közlekedést a feniek között Irland- ban és Amerikában. Előleges vizsgálat után a tör- vénszéki tárgyalást egy héttel elhalasztották, hogy időt nyerjenek további kutatásokra. Corkban a rend- őrség sok irományt talált volna, melyek a mozga- lomra vonatkoznak; mint egy ott megjelenő lap tudni akarja, ezek közt van az összeesküdték tel- jes névsora, mely a grófság 3000 lakosának nevét foglalja magában, úgy, hogy a rendőrség most 24

óra alatt mindenkit elfogathat. 400 constabler m- közik Corkban és várja a hatóságok rendeleteit. Ballincoligból dragonyosokat és tüzekeket requirál- tak; azonban azon állítást, mintha Cork helyőrsége között is volnának hívei a feniismuskak, most ba- tározottan tagadják. A kormány a magányosok bir- tokában levő fegyvereket összeszedette. Ameriká- ból érkező gőzhajókon Queenstownban az utazók málhait megmottozák; a nevezett kikötőben elfogott John Mac Afferty, a déli államok volt kapitánya, a hatóság előtt kihallgattatván, további vizsgálatra visszaküldetett börtönébe. Birtokában voltak a feni összeesküvésre vonatkozó könyvek és okmányok, s néhány fegyver. — Ujabban írják, hogy Dublinban ismét történtek elfogatások; egy teherhordo és egy ács, fölségá-nálással vádolva, börtönbe vitettek. Most már nehezebb a rendőrségnek a gyanusakat el- fogni, mert sokan eltűntek. Több oldalról sürgetik, hogy a kormány külön bizotmányt küldjön ki, mely a pört gyorsan és biztosan vezérelje, hogy annál nagyobb benyomást gyakoroljanak a kedé- lyekre. Kisebb helyeken a rendőrség többeket vizs- gálat alá vesz törvény ellenes hadgyakorlatok, iz- gató dalok éneklése, fölségértés miatt (többek kö- zött egy 12 éves leánykát is). Kingstownban egy Patrick Gaffney névű feni fogtak el, kinél sok iro- mány volt. A többi között több példány az új ir- marseilleiensek, melynek czime: „A feni férfiak.” — Valóságos izgatottság csak Corkban uralkodik, sőt paniqueröl is táviratoznak és tudólásról a ban- kokhoz. A rendőrséget ott megerősítették. — 500 constabler van Corkban, és a közeli kaszárnyákban 2,000 ka'ona. Azon föltevés, mintha a csapatok közt is volnának hívei a mozgalomnak, azon egy tényre látszik szorítkozni, hogy a 99. ezred egy őrmesterét és közkatónáját elfogták, mivel nevük a szövetkeztiek listáján volt, az aláírást ők is elis- merték. A curraghi csapatokban sem lehet tökéle- tesen megbizni. A limericki futtatás, mely alkalom- mal nagy feni tüntetéstől tartottak, zavartalan csend- ben ment végbe. Természetesen, tiszteletgerjesztő számmal voltak jelen constablerek, a nézők között. Limerickben úgy, mint Waterfordban csapatok ál- lomásoznak, azonban a feniismus az ottani vidé- ken még nem ütötte fel fejét.

Franciaország. Páris, sept. 21. A „Köln. Ztg.” levelezője írja: Ma roz hangulatban volt a börze, és pedig úgy beszélnek, hogy az itteni német speculansok hazájukból vett roz politikai hírek kö- vetkeztében úgy maguk részéről, mint nemet leve- lezőikéről tetemes eladástok tettek. A börze specu- lansoknak politikai események miatti aggodalmaik csakhamar el fognak enyészni, mert a jelen pillan- tban Európának semmiféle pontján nincs ok, a miatti fölélmre, hogy a béke valamely részről meg- szegetnének. Miután a börzén az a hír is elterjedt, hogy a császár váratlanul Marseilleben megjelent, mások ezen körülménynek tulajdonítják az áresése- ket, mivel elővigyázatlanúságnak tartják, hogy III. Napoleon a cholera által oly nagy mértékben meg- látogatott városba mer menni. Azonban a császár mindenkor bátrabb és aggálytalanabb, mint környe- zete, s eddigelé rendszeren jól ütöttek ki kockázta- tott lépései. A háboru híreket illetőleg az a legfris- sebb hír, hogy a császár felhagyott bel-reform ter- veivel, s Franciaországot egy Austria elleni nép- szerű háborúval akarja kárpótolni. Ezen velleitással egybefüggőleg még azt is beszélnek, hogy a lapok utasítottak volna, Oroszország iránt békülékenyebb modort követni. Minthogy ezen hírek a közel kilá- tásban volt reformok iránt táplált reményeket merő- ben megsemmisíteni látszanak, az a nézet kap lá- ra, hogy Franciaország harez politikát szándéko- zik követni; mert, hogy a status-quo tovább is fön- állhatna, azt általában valószínűtlennek, sőt mon- datni, lehetetlennek tartják. Azonban jóformán meg- foghatunk győződni arról, hogy mégis mehetnek a dolgok egy darab ideig. A francia lapok egy idő óta csak állítólagos angol ministerválságokkal ipar- kodnak foglalkozni. Előbb a „Pays” jelentette, hogy Palmerston rövid idő múlva ki fog lépni a kabinet- ből, most meg a „France” írja, hogy Russell I. vala kilépendő, azonban ismét szépen rendbe hoz- tak mindent.

A gasteini egyezmény tárgyában irt röpirat meglehetősen föltűntést okoz, miután általában porosz forrást gyanított. A „Presse” írja: „A szerző nyil- ván egy német egységre gondol, melyet a kisebb államok fölslásával a megnagyobbított Porosz- ország képezne. Poroszország lenne az éjszaki Pie- mont. Jó, ha akarja, saját veszélyére játsza el e szerepet. Annectálja a hercegségeket és azután a szövetség kisebb államait. Csak hogy ez Porosz- szágra nézve annál rozabb lesz, minél inkább nem érti a szabadság lelkiismeretes kezelése által ig- zolni vágyait. Annál rozabb, ha rendszerbe öltöz- tetett küldetésének csak a hódítási szellemet kell áléznie. Európa mindent megengedheti; keresztbe tett karokkal nézheti a porosz diadvágy fejlődését; tökéletes kedély nyugalommal lehet jelen a hata- lom növekedésénél. Autonomiájuk teljes élvezetében a népek közeledhetnek egymáshoz, de elkülönözni nem engedik magukat. A közvélemény tiltakozni fog és az annectált vagy meghódított népségek reakciója elébb utóbb boszot fog állani a szabad- ságért.” Sokkal bátározottabban lép fel az „Avenir National.” Nem elégszik meg, mint a „Presse” vá- rakozással és nézéssel, hanem sejtetni enged, hogy Franciaországnak olyan politika ellen, mint a mi-

lyen a hercegségekben ténynyé válni kezd és min- den röpiratban dicsőítetik, föl kell lépnie. Francia- ország szövetsége Poroszországgal csak egy jó eu- rópai politika támpontja lehet, ha Poroszország tu- lajdonképen hivatását, Európának Oroszország elle- nében hástáynul szolgálói, fölfogja és elérni igyek- szik. A viszonyok sohasem voltak kedvezőbbek Po- rozszországra nézve, ez állás elfoglalására, mint az utóbbi években. Oroszország még hadilag és pénz- ügyileg megbénítva, Austria a szétdaraboltság és bukás szélén, Németország teljes ébredésben nemzeti öntudatára. Hanem a porosz kormány inkább ujjalag bebizonyította régi ragaszkodását Orosz- szághoz, és Franciaország egykor majd ismét egy éjszaki szövetség ellen léphet föl, mint paizstartó.

Ma a „France” is az osztrák-porosz politiká- val és a gasteini conventióval foglalkozik, ugy szin- tén az ezáltal előidézett angol és francia körleve- lekekkel. Roz eljárásnak tartja, ha egy még oly iz- gatott társaság kebelében, mint a jelen, a hatalom jogát oly hangosan proclamálják és gyakorolják. Ne- ki ugy tetszik, hogy a gasteini szerződés Európa központjában egy igen félelemgerjesztő elemet ké- pez jövő bonyodalmaakra nézve, miután kizárólag a bécsi és berlini udvarok érdekeivel foglalkozik. „Po- rozszország és Austria, írja a „France,” ugy járnak el, mint nekik jónak látsz k saját felelősségükre. Franciaország és Austria ilyen körülmények között nem tartják időszerűnek a cselekvés politikáját meg- ragadni: hanem megmondják ügynökeiknek, hogy mit gondolnak arról, a mi történik, s a közvélemény egyhangu esatlakozásából könnyen kivehető, hogy a dolog méltatására nézve nem tévednek.

Olaszország. Flórencz, sept. 19. A ki- rály, ki tegnapelőtt óta Turinból visszajött, 25-én fogja meglátogatni a sommai tábornok. Ez alkalom- mal Durando tk parancsnoksága alatt nagyszerű csapat-összpontosítások és hadgyakorlatok fognának végbe menni.

Németország. Berlin, sept. 23. A király hétfőn Laenburgba utazik, és szerdán tér vissza Berlinbe.

Berlin, sept. 25. A mai „Norddeutsche Ztg” alaptalanul nyilvánítja azon hírt, mintha a porosz kormány Dellbrück urat Florenczbe küldené keres- kedelmi szerződés eszközése végett Dellbrück csu- pán üdülési célból utazik, s utazásának célja Róma.

Ujabb Hamburg, sept. 26. A „Bör- senhalle” bécsi levelezője jelenti, későbbre tényleges felvilágosításokat ígérve, hogy fon- tos jelek azon aggodalomra nyujtanak okot, hogy Franciaország Auszriával magával szándékozik megfizettetni a gasteini egyezség árát. — Berlinből hivatalosan jelentik, hogy nem Poroszország, hanem Austria, és pedig a másik szerződő fél tudtán kívül, közölte idő előtt Párisban a gasteini szerződést. A „Messenger de Montpellier” touloni levelezője jelenti, hogy az említett városba rendelet érkezett, hogy minden páncélos uszó ágyu- telepet, melyek az ottani kikötőben vannak leszerelve az olasz háboru óta, — szereljenek fel. Legelőbb azt hitték, hogy ez ágyutele-pek demonstrálni fognának Tunis ellen. Mi- után azonban erre egyetlen jelző is elég lenne, azt hiszik, hogy komolyabb okok forognak fenn, melyek e rendszabályt elő- idézték.

London, sept. 26. Liverpoolban egy gőzös lefoglaltatott, mivel 110 tonna löpor és golyó terhet elhallgattott. A Killarney-ben befogott öt egyen közül hárman postai és államhivatalnokok.

Bécs, sept. 27. A „Gen. Corr.” esti lapja a leghatározottabban meghazudtolja a Benedek visszalépéséről elterjesztett híre- ket, valamint azt is, hogy a Holsteinban állomásozó csapatok száma leszállítatik.

A „Wand.” esti lapja írja, hogy a San Sebastiani és biaritzi találkozáskor egy a római kérdésre vonatkozó, a szeptemberi con- ventiot pótlólag kiegészítő és tökéletesítő oc- trovi alapvonásai állapítottak meg; Francia-, Spanyol-, Olaszország és Portugal között kö- tendő egyezség forogna fenn, melyhez ké- pest ezentul a pápa védelmének kötelessége kizárólag a négy román-katholikus hatalmat fogná illetni.

London, sept. 27. A mai „Morning Post” határozottan állítja, hogy a francia őrség lassankénti kivonulása Rómából már legközelebb megkezdődik. Francia- és Olasz- ország hűségesen meg fogják tartani a sept. egyezséget s a rómaiak esőndesen fogják magukat viselni.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

September 29 én: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 70.70.—5%. Metalliques 100 frt 66.75.—Bank- részvény 778.—Hitelintézeti részvény 200 forint 174.50. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 108.10. — Ezüst 107.12. Cs. kir. arany 5.12. — 1860. kölcsön 86.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE szept. 25-kén 1865.

Table with columns: Adott ár., Tartott ár., Elsőbbségi kötvények, Részvények, Váltók (devisek) három hónapra, Pénzmenek, Sorsjegyek.

Á t n é z é s e

a kolozsvári levél- és szekerposta indulásának s érkezésének.

Indul a levélposta: Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor. Szeben, Brassó s Oláhországba naponként d. u. 5 órkor.

Érkezik a levélposta: Magyarhon- és külföldről, névszercint: Bécsből, Pestről, Kassáról, Szegedről, Temesvárról, Aradról, N.-Váradról naponként 2-3 óra tájban.

A szekerposta indul: Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor. Szebenbe és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órkor.

A szekerposta érkezik: Bécs, Pest és Nagy-Váradról naponként d. u. 2-3 óra közt. Szebenből s Brassóból naponként reggeli 8-9 óra közt.

A Biasini gyorskocsi indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli 11 órakor. Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat érkezése után.

Table with columns: Alsó ausztr. mérő, Erdélyi piaci árak, Krajezárókban.

Gabonaár Kolozsvártól szeptember 21-én 1865. (Bécsi mérője osztrák értéken.) Tisztbúza 2 frt 70 kr. Elegybúza 2 frt 16 kr.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

360. éh. 1865.

Hirdetmény.

Nemes Aranyos szék id. főkirálybírája részéről ezennel köztudomásra juttatik, hogy ugyanezen nemes szék 1861-dik évben megalakított állandó bizottmánya, folyó évi október hó 4-én Felvinczen tartandó bizottmányi gyűlésre hivatalosan öszve-

Sz. 3719. 1865.

Hirdetmény.

A folyó évi november 1-én napjától a jövő 1866-ik évi október végéig a helybeli katonai laktanyák számára a város által tűzi fa pótlékban mintegy 75 rövid öl kemény tűzi fa, továbbá mintegy 23 mázsa világítási olaj és mintegy 2950 tiz fontos részlet surló szalma lévén adandó, ezen kellékek kiszolgáltatására nézve f. évi október hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor a városház 4-ik számu termében árlejtés fog tartatni melyre vállalkozni vágyók a felkiáltási összeg 10%-nak bánat pénzzel letétele mellett meg jelenni felhivatnak; bővebb értesítést vehetni illető tanácsi előadónál a tanács-ház 10-ik számu iroda szobájában.

Sz. kir. Kolozsvár város közigaz. Tanácsa 1865 ik év szeptember 22-kén tartott üléséből. kiadta ELEKES ANDRÁS, h. aljegyző.

NEU HIVATALOS.

(292)

Előfizetési fölhívás!

MAGYARORSZÁG és a nagy világ

politikai, ismeretterjesztő és szépirodalmi képes hetilapra. Megjelen hetenkint egyszer, vasárnapon, hozván számonkint: legalább nyolcz — tizenkét kisebb-nagyobb, de mind művészi becsü képet, miknek száma körtübeltül: évenkint hatszázra megy.

két nagy, művészi becsü műlapot miknek bolti ára egyenkint 5 frt leend. Első műlapul: a magyar országgyűlés megnyitási ünnepélyét hozandjuk.

Országgyűlési arcképcsarnokunk: addig is, míg a magyar országgyűlés összehült, az erdélyi és horvát képviselők tekintélyét hozandja.

Előfizetési föltételek: Egész évre 12 frt. Félévre 6 " Negyedévre 3 " A féléves és a negyedéves előfizetők is, második negyedévi illetékük bektüldése után azonnal megkapják a félévi műlapot.

A t. gyűjtők minden nyolcz előfizető után tiszteletpédányban részestülnek, műlap és más kedvezményekkel együtt.

Az előfizetési pénzek alóliat kiadók harminczad-utca 3 sz. alatt levő nyomdai irodájába bérmentve küldendők.

Deutsch testvérek, kiadó tulajdonosok.

(287)

A kolozsvári kir. szab.

zálogkölesön-intézet igazgatósága

ezenel köztudomásra juttatja, hogy az intézet f. évi október 2-án megnyílik.

Az intézet kölesönöket ad a következő tárgyakra: 1. Ingóságok, azaz: minden érték-tárgy, a mely már használatban volt; 2. Drágaságok, azaz: ékszer, drágakövek, arany ezüst s más nemes ércből készült áruk; 3. Áruk, azaz még használatban nem volt kész iparkészítmények, s más kereskedelmi cikkek; 4. Értékpapírok, azaz mindennemű állam- és iparpapírok, földterhermentesítési kötvények, záloglevelek, magán-sorsjegyek és más nemű értékpapírok, a melyek a börzén árultatnak.

Minden zálog alkalmas borítékban nyújtandó bé. Nem tiszta állapotban lévő zálogot az intézet el nem fogad, s mely-évésnek kitett darabokért nem vállal felelősséget. Az elfogadott tárgyakról zálogjegy szolgáltatatik ki, a mely pontosan megörzendő, mert csak ennek előmutatása mellett váltható ki vagy tehető be újból a zálogtárgy. A benyújtott tárgyakat az intézetnél alkalmazott becsü becsüli meg, kivéve az értékpapírokat, mint a melyek börzefolyama képezi becsértéküket.

Minden elfogadott zálogra a becsértéknek legalább 60% és legfeljebb 90 százaléka adatik kölcsön. A kölcsönök csak egész forintokban számíthatnak. A legkisebb kölcsön-összeg egy forint.

A kölcsönök a felek hírvánsága szerint egy hótól hat hóig terjedő időre adatnak, de a zálog a lejárat napjáig bár mikor kiváltható, vagy újból bétéhető. A lejárat napon túl ki nem váltott, vagy újból bé nem tett (át nem irt) zálogokat az intézetnek joga van azonnal elárverezni s a tulajdonos csak az intézet követeléseinek fedezése után fennmaradt összeghez tarthat jogot. A zálogjegyre a bétévés és lejárat napja föl van jegyezve. — A zálogkölesön részletenként is visszafizethető.

Ingóságok, drágaságok és áruknál a kölcsönök után évenként hat % kamat s a következő mellék-díjak számíthatnak: Fölvételi: s becsüli díj 1 hóra 1%, 3 hóra 2%, 6 hóra 3%. Raktár- és biztosítási díj egy egész évre 3%.

A kamat és mindezen díjak csak a zálog kiváltásakor vagy átíratásakor fizetendő. Értékpapíroknál becsüli-díj nem számíthatik.

Részletesebb felvilágosítást nyerhetni az intézet irodájában, a hol az ügyletrend és díj-jegyzék nyilvánosan ki van függesztve. Az intézet helyisége van a nagypiacon, a városháza melletti Horváth-házban az emeleten. Az iroda nyitva van ünnep és vasárnap kivételével minden nap reggeli 8 órától 12 óráig.

Kolozsvárt, szeptember 21-én, 1865. A kir. szab. zálogkölesön-intézet igazgatósága.

Babos Sándornak óra raktára

belmonostoruca 192 sz. alatt. Miután rövid it létem alatt a n. érdemű közönségnek több részben hozzám való bizodalmtól teljes mértékben megnyerés válek, bátorodom ezen-
tul is megfeszített szorgalommal, a n. érdemű közönségnek szolgálatomat, valamint a nagy és szép választékban ellátott óra raktáramat egy évi jótállás mellett ajánlani.

Table with columns: Genfi zseborák, frt, frt. Ezzüst henger (Cylinder) órák 4 és 8 köben másodperczí jármű és a nélkül 12 egész 16.

Ezen kívül ajánlom mindennemű bécsi inga - aranykeretes olaj festmény-nyel és schwarzwaldi falí óráimat. Különösen pedig ezüst és arany M 2 és M 3 óra láncaimat, ugyszintén vállalkozom mindenféle órák javítására egy évi jótállás mellett, hol is régi órák becsérelés végett átvétetnek, megrendelések level útján utánvétel mellett eszközöltetnek.

A n. érdemű közönség további pártfogásába ajánlja magát (257) (7-12) BABOS SÁNDOR órás.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt, Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejérvárt kapható:

Erdély nagyfejedelemség 1848-dik évi országgyűlésének jegyző- és irománykönyve.

Hiteles kiadás. Ára 1 frt.

Erdélyhoni jogtudomány Irta DÓZSA ELEK, jogtudor. Első könyv: Erdélyhoni közjogtan. Második könyv: Magyar magánjogtan. Harmadik könyv: Magyar pertan. A három kötet ára 6 frt o. é.

ERDÉLYI DIÉTÁK VÉGZÉSEINEK nyomdokai és a Compilata Constitutio után kelt articulusok kivonatja. Egybeszedte G. L. 3. kötet. Ára 3 frt.

Conseils aux acheteurs de chevaux exposé des maladies et des vices de conformation auxquels les chevaux sont sujets avec de nombreuses observations destinées a les faire reconnaître avant l'achat. Suivi d'un traité de l'age du cheval et d'un vocabulaire des termes d'hippiatrique par John Stewart. Ára 3 frt.

Le tireur. Infaillible quide du sportsman en ce qui concerne l'usage du fusil contenant des Leçons approfondies sur la chasse de tous les gibiers le tir au pigeon et le dressage des chiens. par Marksman. Ára 3 frt.

Chevaux de selle de chasse de course et d'attelage, manuel complet de l'éleveur & du propriétaire de chevaux. par H. Robinson. Ára 3 frt.

Voyages et découvertes dans l'Afrique septentrionale et centrale pendant les années 1849 a 1855. par le D-or Henri Bart. 4 köt. Ára 14 frt.

Entre deux femmes. par la comtesse Marie Montemerli. Ára 1 frt 80 kr.

Les Buveurs d'Absinthe par Octave Fére et Jules Cauvain. Ára 1 frt 80 kr.

La Pudeur pour un billet de mille francs par Paul Perret. 1 frt 80 kr.

Dr. Wagner Dániel. Nővényország gyógyszerisméje, orvosok, gyógyszerészek, kereskedők és iparosok számára. Ára 4 frt.

Macaulay B. Lord Clive. Warren Hastings. Az angol Kelet-india meghódításának története. Fordította Szász Károly. Ára 2 frt.

Baloghy Ádám. II. Lajos király ő felsége. Regény. 2 frt.

Lamarine, a Girondiak története. 8-9-ik kötet. Ára 2 frt.

II. Rákóczi Ferenc és kortársainak kiadatlan levelei. Ára 1 frt.

Teleki D. A Hóra támadás története. Ára 1 frt 80 kr.

(293) (1-1) Szállás változtatás Schell Mihalyné tudatja a t. cz. közönséggel, hogy szállását áttette

kis-mesterucaiban Hegedüs Sándor ur 147 sz. házához.

(291) (2-3) Bel-középutczában Stein János könyvkereskedése mellett a 457 számú emeletes-ház eladó. Értekezhetni bel-magyarutca 415 szám alatt.

(131) (6-12) Bizonyítvány. Nőm és én nehány év óta eszós fogfájásban szenvedtünk. Egy barátunk által figyelmeztetve az Anatherin-szájvíz hatására, megszereztem azt, s használata oly jó eredményt szült, hogy most kötelességem annak gyógyító tulajdonait, a szenvedő emberiség javára, ezennel nyilvánosan elismerni.

Fashold Lipót, szalaggyáros és tulajdonos Bécsben, Schottenfeld 258. Kapható: Kolozsvárt: Wolf J. dr. Hintz György és Khudy J. öze-gye gyógyszerártaiban. Egy palczk ára 1 frt 40 kr o. é.